کلام رهبر

لزوم ارتباط صنعت و دانشگاه برای اشتغالزایی

یک مسـئله بعدی - که ناچارم اینها را کوتاه و خلاصه عرض بکنم- مسئله شغل تحصیلکردگان ما است. خب، یکی از راه‌های ایجاد اشـتغال برای تحصیلکردگان ما، همین مسئله ارتباط صنعت و دانشگاه است. صنعت و دانشـگاه باید ارتباط پیدا کنند؛ هم برای صنعت خوب است، هم برای دانشگاه؛ برای دانشگاه، هم برای مدیریت دانشگاه خوب است، هم برای دانشجو؛ این هنوز در کشور راه نیفتاده. بنده اطّلاع دارم از کارهایی که انجام گرفته و آقای دکتر فرهادی هم بعضی‌هایش را گفتند؛ مثلاً در زمینه مسائل دفاعی که مستقیماً بنده آنجا وارد هستم می‌دانم، همکاری‌های خیلی خوبی در زمینه مسـائل دفاعی با دانشگاه‌های مختلف وجود دارد، قراردادهایی بسته‌اند، کارهای خوبی دارد انجام می‌گیرد، منتها اینها کافی نیست؛ بنده شـنیده‌ام ندیده‌ام که در کشورهای پیشرفته، در جلسه دفاع دانشـجوها، صاحبان صنعت می‌آیند شـرکت می‌کنند، دفاع را گـوش می‌کنند؛ از همانجا که این [دانشجو] دارد دفاع می‌کند، با او قرارداد می‌بندند؛ یعنی این جور دانشجوی فارغ‌التحصیل آماده به‌کار را می‌قاپند. صنعت ما هم بایستی به این معنا توجّه بکند. این کار هم فعّالیت لازم دارد؛ این فعّالیت آقایان وزرا را در دولت لازم دارد؛ بنشینند با مسئولان صنعت، مسئولان بخش خصوصی، بخش دولتی، کاری کنند که به‌طور واقعی و به معنای حقیقی کلمه و به‌صورت جامع، یک همکاری بین دانشگاه و صنعت کشور [انجام بگیرد]. فقط هم صنعت نیست؛ بخش‌های گوناگون مدیریتی خصوصی و دولتی احتیاج به تحقیقات دانشگاهی دارند؛ [باید] در همه‌جا این کار انجام بگیرد.

۲۰ آبان ۱۳۹۴

تریبون دانشجویی

شورای صنفی دانشگاه سمنان خودش یک معضل صنفی است

محمد کرمی*

دانشگاه سمنان بزرگ‌ترین دانشگاه استان و یک دانشگاه مادر محسوب می‌شـود، در همه جای دنیا دانشگاه‌های بزرگ و مادر به‌عنوان دانشـگاه‌های نمونه‌ای شـناخته می‌شـوند که بعد از چند سـال از فعالیتشـان دیگر با مشکلات صنفی پایه نظیر غذا، خوابگاه و... مواجه نیستند اما متأسفانه در دانشگاه‌های کشور و دانشگاه سمنان بعد از چند دهه سپری شـدن از عمر دانشگاه‌ها هنوز با این مشکلات مواجهیم.

در دانشگاه سمنان بر خلاف سیاست پذیرش تعداد بالای دانشجو، خوابگاه‌های دانشجویی توسعه پیدا نکرده است و همین موضوع باعث شده که دانشگاه به دانشجویان فقط تعهد ارائه دو ترم خوابگاه را بدهد.

این شـرط در حالـی اتفـاق می‌افتد که دانشـجویان دانشگاه‌های دولتی به‌خاطر شرایط و امکانات مناسبی که این دانشـگاه‌ها باید فراهم نمایند برای ورود به این دانشگاه‌ها رقابت می‌کنند اما متأسفانه دانشگاه‌های دولتی همچون دانشگاه سمنان به این موضوع توجهی ندارند و بدتر از آن هم دولت است که مصوب کرده هیچ دانشگاهی حق احداث خوابگاه جدید با اسـتفاده از منابع دولتی را ندارد. این موضوع باعث شده است که دانشجویان دانشگاه سمنان با مشکلات زیادی مواجه شوند. دانشجویان بعد از استفاده از خوابگاه‌های دانشگاه به مدت دو ترم، به ناچار باید به خوابگاه‌ها و پانسیون‌های خودگردان نقل مکان کنند که نه امکانات مناسـبی برای اسکان دانشجویان دارند و نه نظارتی بر آنها صورت می‌گیرد و متأسفانه قیمت بسیار بالایی هم دارند که دانشجو را از نظر اقتصادی نیز با مشکل مواجه می‌کند.

از طرفی برخی دانشجویان هم که این شرایط خوابگاه‌های خودگردان را می‌بینند به سمت اجاره خانه‌های دانشجویی تمایل پیدا می‌کنند که منجر به ایجاد آسیب‌های فرهنگی بسیاری می‌شود و همین موضوع باعث شده دانشجویان با مشکلات زیادی روبه‌رو شوند که آینده آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهد اما مسئولان دانشگاه این مسائل را می‌بینند و اقدامی انجام نمی‌دهند.

یکی از مشکلات صنفی دیگری که دانشجویان دانشگاه با آن روبه‌رو هستند مسئله شورای صنفی است. اساس کار شورای صنفی انتقاد کردن و به چالش کشیدن مسئولان دانشگاه در راستای حمایت از حقوق صنفی دانشجویان اسـت اما در دانشگاه سمنان متأسـفانه اینگونه نیست و شـورای صنفی عملاً تبدیل به بازوی اجرایی معاونت دانشجویی شده و به شـدت حامی این معاونت است و همین موضوع باعث شـده که بیشـتر انتقادات صنفی دانشـجویان و حتی پیگیری آنها از سـوی تشکل‌های دانشگاه اتفاق بیفتد. مسئله پژوهش براساس نیازهای کشور هم از دیگر مسائلی اسـت که در دانشگاه سمنان کمتـر در نظر گرفته می‌شـود چراکه پژوهـش در این زمینه معمولاً برای دانشجویان زمان‌بر است که با توجه به قوانین جدید و محدودکننده سنوات دانشجو مجبور به پژوهش در زمینه‌های دیگر می‌شود و از طرفی برخی اساتید که مایل به ارائه مقالات بین‌المللی هستند در این موضوعات که عمدتاً در سطح جهان حل شده‌اند حاضر به پژوهش نیستند.

***مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه سمنان**

گزارش

علی سعد

رسالت جنبش دانشجویی در تحقق شعار سال ۹۵

دانشجویان عمل به اقتصاد مقاومتی را از مسئولان مطالبه کنند

همانند چندین سال گذشته، امسـال نیز رهبر معظم انقلاب بر اساس نگاه جامعی که به مهم‌ترین مسـائل کشـور و جدی‌ترین تهدیدهای مطرح علیه انقلاب اسلامی در شرایط فعلی دارند، عبارتی را به عنوان شعار سال اعلام نمودند. ایشـان در نامگذاری سال ۹۵، همچون چند سـال گذشـته، مسـئله اقتصاد را مورد توجه قرار دادند و با اشاره‌ای معنادار به لزوم حرکت جدی و اقدام عملی به بحث اقتصاد مقاومتی، آن را سال «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» نام نهادند. البته ایشان در خلال پیام نوروزی خود به اهمیت مسـئله فرهنگ در سال جاری نیز اشاره داشتند و آن را یکی از مسـائل مهم در این مقطع از عمر انقلاب خواندند که نشـان از اهمیت بحث فرهنگ حتی برای عمل به اقتصاد مقاومتی دارد. در این زمینه بدیهی است برای محقق کردن شعار سال نیاز به عزم جدی همـه گروه‌های مرجع و تأثیرگذار در سـطح جامعه وجود دارد تا بتوان با متمرکز کردن اذهان جامعه به بحث مهم اقتصاد مقاومتی، زمینه اقدام و عمل جدی مسـئولان اجرایی را فراهم نمود.

یکی از این گروه‌های مرجع که در سالیان اخیر به رغم فراز و نشـیب‌هایی که داشـته، توانسته اسـت در بزنگاه‌های مهم و خطیـری به وظیفه خود عمـل کند، جریـان دانشـجویی مؤمن و انقلابی اسـت. بعد از هرج و مرج و آنارشیسمی که در فعالیت‌های دانشـجویی دهه ۷۰ شاهد بودیم، اولین بارقه‌های دمیده شدن روح انقلابی در کالبد جنبش دانشـجویی را در سـال ۸۱ و همزمان با مطرح شدن پرونده ساختگی کشور در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی دیده شـد که دانشجویان بصیر و انقلابی توانستند با اقدامات تبیینی، وظیفه و سـهم خود را در جلوگیری از اقدامات انحرافـی دولت وقت انجـام دهند. در سال‌های پس از آن نیز شاهد نقش‌آفرینی موفق جنبش دانشجویی در مسائل مهمی مانند ترویج گفتمان عدالت‌طلبی، مبارزه با انحرافات دانشگاه آزاد، فعالیت‌های ایجابی و سلبی در فتنه ۸۸ و... بودیم. در این یادداشت تلاش است به وظایف و نقش جنبش دانشـجویی در قبال تحقق شعار سال ۹۵ پرداخته شود.

گفتمان‌سازی را شاید بتوان جدی‌ترین وظیفه جنبش دانشـجویی در این خصوص دانسـت. جنبش دانشـجویی به واسـطه ماهیت آن که جنبشـی به دور از باندهای قدرت و ثروت است می‌تواند در ایـن زمینه بدون نـگاه جانبدارانه و سیاسـی به گفتمان‌سـازی در زمینه اقتصاد مقاومتی بپردازد. جنبش دانشجویی همچنین به‌واسـطه ارتباطات گسـترده و دوطرفه‌ای که با تـوده مردم و نخبـگان جامعـه دارد، توانایی تأثیرگذاری قابل توجهی در این زمینه را داراست و دامنه اثر آن هم در سطوح توده‌ها و هم نخبگان، قابل ملاحظه است. جنبش دانشجویی در مسیر گفتمان‌سازی در این موضوع، در وهله اول باید بتواند در دانشـگاه‌ها ضرورت و اهمیت اقتصاد مقاومتی را تبیـین نماید. این اقدام به واسـطه ارتباطات عموم دانشجویان با توده مردم، موجب انتشـار گفتمان اقتصاد مقاومتـی در لایه‌های درونی جامعه ایران می‌شود. بعد از تبیین ضرورت و اهمیت، با اسـتفاده از ظرفیت دانشـجویان و اساتید دانشگاه، برگزاری سمینارها و همایش‌های علمی در محیط‌های آکادمیک، باعث درگیر شدن نخبگان جامعه و تصمیم‌گیران و مسئولان امر در زمینه اقتصاد مقاومتی خواهد شد.

مطالبه‌گری دومین اقدام مهم جنبش دانشجویی در زمینه تحقق اقتصاد مقاومتی اسـت. به طور کلی جنبش دانشجویی به دلیل اینکه از جوانان آرمان‌خواه تشـکیل شده اسـت، دارای روحیه مطالبه‌گـری اسـت. ایـن بدین معناسـت که دانشجویان در مقاطع مختلف با مطالعه بیانات امام خمینی و امام خامنه‌ای و دسـت یافتن به پارادایم انقلاب اسـلامی، وضعیـت موجود را با آن می‌سنجند و با مطالبه‌گری، هر گونه انحراف مسئولان اجرایی کشـور را از آرمان‌های انقلاب فریاد می‌زنند. لذا برای تحقق اقتصاد مقاومتی یکی از اقدامـات مهم جنبش دانشـجویی این است که با مطالعه بیانات و رهنمودهای رهبری در خصوص اقتصاد مقاومتی، به عنوان چشـم بیدار جامعه با رصد عملکرد مسئولان مختلف، به تطبیق عملکردها با شاخصه‌ها و رهنمودهای رهبری بپردازد و با بیان رسا و بدون حب و بغض، هر گونه انحراف از مسیر اقتصاد مقاومتی را فریاد زند. شاید بتوان گفت که بحث مطالبه‌گری جزو کارکردهـای اختصاصی جنبش دانشـجویی است زیرا آمیخته بودن همزمان عناصر جوانی، آرمان‌خواهـی، دوری از جناح‌بازی‌هـای رایج سیاسی و برخورداری از انگیزه قوی تنها در این گروه از جامعه با نسبت بسیار بالایی وجود دارد.

سال گذشته که رهبر انقلاب در دیدار با اساتید دانشگاه برای چندمین بار موضوع اقتصاد مقاومتی را مورد اشاره قرار دادند، از اساتید خواستند تا با ورود علمی به این مسـئله، ابعـاد مختلف آن را روشن نمایند که نشان‌دهنده توجه رهبر انقلاب بـه نقش‌آفرینی جدی دانشـگاه‌ها برای تحقق اقتصاد مقاومتی است. لذا سومین وظیفه جنبش دانشـجویی در قبال شعار سـال ۹۵ را می‌توان در تئوری‌پردازی و تولید علم دانسـت. با توجه به ظرفیت عظیم علمی جنبش دانشـجویی در سرتاسر کشور و با توجه به گوناگونی تخصص‌های دانشجویان، در صورت ایجاد یک سامانه مختص به اقتصـاد مقاومتی با هدف تولیـد علم در این زمینه می‌توان شـاهد به جریان افتادن نهضت علمی در دانشگاه‌ها بود. برای رسیدن به این نقطه نیاز است تا با تشـکیل یک مرکزیت متخصص و با مشورت اسـاتید دانشـگاه و کارشناسان به احصای سؤالات مهم و کاربردی پرداخته شود. حسن ایجاد سامانه دانشگاهی اقتصاد مقاومتی این است که هم جلوی دوباره‌کاری‌ها در اقصی نقاط کشـور را می‌تواند بگیرد و هم اینکه برای افراد دغدغه‌مند که علاقه دارند تحقیقات خود را در قالـب پایان‌نامه یا طرح‌های پژوهشـی به مبحث اقتصاد مقاومتی اختصاص دهند، فضای روشن‌تری را ترسیم کند.

در نهایـت باید گفت که جنبش دانشـجوی در زمینه تحقق شـعار «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» می‌تواند نقش موتور محرک جامعه باشد تا نه تنها به ایجاد فضا و شکل‌گیری گفتمان این موضـوع در جامعه کمک کند، بلکـه در زمینه تئوری‌پردازی و مشخص نمودن نقشه راه برای دسـتگاه‌های متولی امر نیز به واسطه به میدان آوردن ظرفیت‌هـای پراکنـده علمی کشـور، تسـهیل‌کننده حرکت در این مسیر باشد. راقم این سطور معتقد است که جنبش دانشجویی در این مقطع از انقلاب در برابر یک آزمون مهم دیگر قرار گرفته است. همان گونه که رهبر انقلاب در سـخنرانی نوروزی خود در حرم مطهر رضوی فرمودند، اقتصاد مقاومتی، راهبرد نظام اسلامی در برابر حربه تحریم استکبار است، در صورتی که جنبش دانشجویی بتواند به وظایف مهم خود به عنوان نیروی پیشران جامعه در این زمینه عمل کند، یکی از سه حربه اصلی نظام سلطه در برابر نظام اسلامی در این مقطع مهم و حساس خنثی شده است.

جوان گزارش می‌دهد

دردسرهای عظیم نقل و انتقال دانشجویان

ملیحه زرین‌پور

واژه انتقال یا مهمان شدن به معنای این است که دانشجو مکان دانشگاه خود را به یک دانشگاه دیگر تغییـر می‌دهد در واقع دانشـجویان با اهـداف و انگیزه‌های متعددی نسـبت به این کار مبـادرت می‌ورزند، امـا مهم‌ترین انگیزه برای دریافت انتقالی یا مهمان شدن به مشکل بیمـاری، ازدواج، فوت والدین و سرپرسـتی خانواده مربوط می‌شود. البته محل کار تعدادی از دانشجویان هم در شهرهای دیگری قرار دارد، یعنـی به‌عنوان مثال آنهـا در یکی از دانشگاه‌های تهران قبول شده‌اند در حالی که محل سکونت و کار آنها در قم است به همین دلیل آنهـا در صـف بلندبـالای متقاضیان انتقالی قـرار می‌گیرند تا همزمـان با حفظ کار خود، بتوانند به ادامه تحصیل بپردازند.

اما آن‌طور که یکی از مسـئولان حـوزه معاونت دانشجویی در دانشگاه آزاد واحد ساری می‌گوید: بسـیاری از دانشـجویان به خاطـر دوری راه و مشـکلات غیرموجه نظیر اصـرار والدین برای دریافت انتقالی و نداشتن توان لازم برای زندگی در یک کلانشـهر دور از خانواده اقدام به ثبت‌نام برای دریافت نقل و انتقالی می‌کنند.

«میثـم منعـم» در گفت‌وگو با «جـوان» ادامه می‌دهـد: بارها مطرح‌شـده کـه بـرای انجام نقل‌وانتقـال باید دانشـجو دلیل موجه داشـته باشد اما اغلب دانشـجویان با انگیزه‌های دل به خواهی و شـخصی مبادرت به این کار می‌کنند چون در هنگام انتخاب رشـته دلشـان را یکدل نکرده‌اند. به‌هرحال خیلی‌هـا عنوان می‌کنند، گرفتن انتقالی از قبولی در کنکور سخت‌تر است، شاید گذر از هفت‌خوان رستم، اصطلاح مناسبی برای بیان این مسئله باشد، شاید هم بد نباشد اگر از آن با عنوان ماراتنی نفسگیر نام ببریم. ماراتنی که بر اساس گفته‌های ابوالحسن ریاضی، معاون دانشجویان داخل سازمان امور دانشجویان وزارت علوم طی سال گذشـته با قبول درخواست ۳۸ درصدی متقاضیان نقل و انتقالات دانشـجویی به پایان رسید.

ثبت‌نام نقل‌وانتقال دانشجویان در سال گذشته نیز از ابتدای اردیبهشت‌ماه کلید خورد و تا پایان اردیبهشت‌ماه ادامه داشـت و بر این اساس ۱۵ هزار و ۵۳ نفر اقدام به ثبت‌نام کردند اما سرانجام با درخواست انتقال ۵ هزار و ۷۷۳ نفر موافقت لازم صورت گرفت.

دانشـگاه آزاد اسـلامی در میـان تمامـی دانشـگاه‌ها بیشـترین آمار انتقالی و جابه‌جایی دانشجو را در سـطح کشـور به خود اختصاص داده اسـت. دکتر «علیرضا صامـت»، مدیرکل امور دانشـجویی دانشگاه آزاد اسـلامی معتقد است: اغلب دانشـجویان به خاطر وجود پاره‌ای از مشکلات شخصی و موقعیت خاصی که دارند بـرای جابه‌جایی و انتقال خود به سـایر واحدها درخواست ارائه می‌دهند.

مهم‌ترین علت نقل و انتقال دانشجویان

این مسئول در پاسـخ به این سؤال که مهم‌ترین علت نقل‌وانتقال و مهمان شـدن دانشـجویان چیست، بیان می‌کند: مشکلات معیشتی، ترس دوری از خانواده، داشتن بیماری خاص، سرپرست خانوار بودن، دوری راه، ازدواج و طلاق مهم‌ترین علت ثبت‌نام برای دریافت انتقالی اسـت. وی با نیم‌نگاهی به ریز آمارهای نقل‌وانتقال دانشجویان در سال تحصیلی ۹۵- ۹۴ بیان می‌کند: ۲۴ هزار و ۹۹۹ درخواست نقل‌وانتقال در نیمسال ابتدایی سال تحصیلی ۹۵- ۹۴، مورد پیگیری و بررسی قرار گرفته است.

چگونـه می‌تـوان از حجم بـالای نقل و انتقالات دانشجویان کاست؟

مهم‌تـر اینکه این پرسـش مطرح می‌شـود که چگونه می‌تـوان از حجم بالای نقـل و انتقالات دانشجویان در سراسر کشـور کاست؟ طبعاً اگر در تمامی نقاط کشـور حتی در دوردست‌ترین مناطـق دانشـگاه‌هایی با کیفیت مناسـب و در رشـته‌های متعدد تأسیس شـود، آنگاه سالانه تعداد قابل توجهی از دانشجویان مجبور نیستند برای ادامه تحصیل به شهرهای بزرگ کوچ کنند. بدون تردید همه ما کسـانی را می‌شناسـیم که به امید دریافت انتقالی، خانواده‌هایشان را برای رفتن به یک دانشـگاه در دورترین نقطه از محل سکونت خود راضی می‌کنند. این دانشجویان هر ترم که می‌گذرد منتظر پاسخ مثبت برای دریافت انتقالی هسـتند. بسـیاری از آنان در شهرهای خود دارای شـغل هستند یا با مشـکل بیماری دسـت‌وپنجه نرم می‌کنند و سرپرست خانوارند بنابراین هریک از این موارد سـبب می‌شـود تا دانشجو با مشکل روبه‌رو شود و نتواند برای ادامه تحصیل در محلـی به‌غیر از محـل زندگی خود مشتاق باشد اما به‌هرحال به شوق دریافت انتقالی به دانشگاهی که در آن قبول شده، می‌رود.

در همین حال برخی صاحب‌نظران بر این نکته محوری تأکید می‌کنند که نقل‌وانتقال و مهمان شدن دانشـجو دارای مراحل سـخت و قوانین پرپیچ‌وخمی است ولی در شرایط فعلی با توجه به اینکه هنوز برخی نقاط از داشتن مراکز علمی قوی و مجهز محروم هستند، هیچ چاره‌ای نیست و باید همچنان شـاهد پدیده نقل و انتقال دانشجویان بود. شـاید یکی از دلایل اصلی بیان این نکته از جانب صاحب‌نظران را باید در سخنان عضو هیئت رئیسه کمیسـیون آموزش مجلس جست‌وجو کرد؛ آنجایی که «احمد لاشکی» در گفت‌وگو با ما می‌گوید: به‌رغم اینکه دانشگاه در کشور ما توسعه پیدا کرده اما به‌هرحال نبایـد فراموش کنیم که هنوز با کمبود مراکز علمی و مؤسسات دانشگاهی مواجه هسـتیم. وی کـه در بیـان دیدگاه‌های خود سـعی دارد بر عدالت آموزشی تأکید کند، می‌افزاید: بسـیاری از دانشـجویان ما متعلق به شـهرهای کوچک، مناطق محـروم و دورافتاده هسـتند و گاهی این افراد نان‌آور خانواده‌اند و با مشکلات عدیده‌ای دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

این نماینده مجلس ادامه می‌دهد: قطعاً در محل سـکونت این افراد ممکن اسـت دانشـگاه‌های غیرانتفاعی یا مراکز علمی وجود داشته باشد اما آنها دوست دارند تا در بهترین دانشگاه به تحصیل بپردازند پس بهترین انتخـاب را انجام می‌دهند اما به علت وجود همان مشکلاتی که به آن اشاره کردم بعـد از چندترم تحصیل ناچار هسـتند تا انتقالی بگیرند یا مهمان شوند.

تدبیر و هوشیاری دانشـجویان؛ راه‌حل کاهش نقل و انتقالات

در همیـن حال «ابوالقاسـم خسـروی»، عضو کمیسـیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی راه‌حل کاهش نقل و انتقالات دانشجویان و خلاص شـدن از چنیـن مشـکلی را در تدبیر و هوشـیاری دانشـجویان خلاصه کرده و بیان می‌کند: دانشجویان ما باید حتی‌الامکان در هنگام انتخاب رشته، مراکز استان یا شهرهای نزدیک به محل سکونت خود را انتخاب کنند.

وی اظهار می‌کند: از دانشجویان انتظار می‌رود که شرایط خانوادگی، مشکلات و تمامی مسائلی که با آن روبه‌رو هستند را در زمان انتخاب رشته مدنظر قرار دهند و یک درصد این احتمال را بدهند که در صورت داشتن تمام شرایطی که در آیین‌نامه نقل و انتقالات درج‌شده، بازهم ممکن است با مشکل مواجه شده و با تقاضای آنها موافقت نشود.

خسـروی بر لزوم توجـه به سیاسـت پذیرش دانشجویان در محل سکونت خود تأکید کرده و می‌گوید: اگر داوطلبان حتی‌الامکان در نزدیکی محل سکونت خود پذیرش شوند می‌توان تا حدود زیادی از حجم نقل و انتقالات دانشجویی کاست. البته این اظهارات در حالی مطرح می‌شـود که پیش از این معاون دانشـجویان داخل سـازمان امور دانشـجویان وزارت علوم گفتـه بود: میزان انتقالی‌ها به‌مرور کاهش می‌یابد زیرا اغلب بسیاری از درخواست‌هایی که برای انتقالی مطرح می‌شود، موجه نیست. شـاید بتوان برای رهایی از مشکل نقل و انتقـال دانشـجویان از خیرین هم کمک گرفت و از آنان درخواست کرد تا در حوزه آموزش عالی و ساخت دانشـگاه در شهرهای کوچک‌تر ورود جدی‌تری داشته باشند.

یک عضو هیئت علمی دانشگاه شریف با تأیید این راهکار به ما می‌گوید: در این میان از مسـئولان وزارت علـوم نیز انتظار مـی‌رود در ارائه کیفیت آموزشـی و انتخـاب اعضای هیئـت علمی این دانشگاه‌ها نیز منتهای تلاش خود را به کار گیرند تا دانشجو، این دانشـگاه‌ها را نادیده نگرفته و به سوی مراکز علمی دورتر خیز برندارد.

«مصطفی تقـوی» بیان می‌کند: اگـر این اقدام عملیاتی شود در واقع عدالت آموزشی به معنای واقعی کلمه رعایت شـده و پدیده نقل و انتقال دانشجویی نیز به‌شدت کاهش می‌یابد.

حرف استاد

سیستم آموزشی ما تشریفات محور است

بمانعلی دهقان منگابادی

دانشیار دانشگاه یزد

نظام آموزشـی ما نظام آموزشی روزآمد و کارآمدی نیست، چراکه می‌بینیم در بدنه آمـوزش عالی بیشتر آنچه نقش دارد، تشریفات اداری است. کارشناسانی که اساساً درگیر کار آموزشی نیستند، بیشتر از یک اسـتاد نقـش دارند. نقش اساتید به‌طور کلی در روند آموزش فقط محدود به کلاس است. برای اسـتاد محدودیت می‌گذارند که شما در فلان زمان نمره بده اگر ندهی مشـکل ایجاد می‌شود، اسـتاد را آزاد نمی‌گذارند. در خارج از ایران برخلاف این است. پذیرش، فارغ‌التحصیلی و راهنمایی دانشجو کاملاً با نظر استاد اسـت، حتی از نظر مالی و بودجه همه چیز دست استاد است. استاد آزاد است و کسـی نمی‌تواند برایش تعیین تکلیف کند، مستقیم با دانشجو ارتباط دارد و هیچ یک از این تشریفات اداری و بخشنامه‌های اداری در آنجا نیست که ایجاد محدودیت کند.

به دانشـجو می‌گویم بایـد در این زمینه تحقیـق کنی و مقاله بیاوری، دانشـجو می‌رود که کارش را انجام بدهد؛ بخشـنامه آموزشی می‌گوید شما حتماً باید تا یک هفته دیگر نمره ایشان را وارد کنی، دانشجو نمی‌تواند در این مهلت کار را انجام دهد و نتیجه این است که استاد مجبور است آنچه در نظر دارد را عملی نکند. دانشجو درس را گذرانده، نمره را گرفته و رفته اما کار ناتمام مانده است. سیسـتم آموزشی که ما داریم اساسـاً استادمحور نیست، بیشتر تشریفات اداری است که برای استاد محدودیت ایجاد می‌کند. درگذشته به‌طور مثال گفته شده بود در مقطع کارشناسی ارشـد، گروه می‌تواند هشت دانشجو جذب کند اما در بعضی از رشـته‌ها تا ۶۰ دانشـجو هم با عنوان فوق‌لیسانس آموزش‌محور پذیرش کردند که اصلاً فاجعه شـد. گروه مخالف است، دانشکده مخالف است، شورای دانشکده مخالف است ولی رئیس دانشگاه می‌گوید شما این تعداد را پذیرش کنید.

دانشجو گرفتن فقط این نیست که خوابگاه تهیه کنی، غذایش را آماده کنی، سلف سرویس بدهی و...، اگرچه اینها هم مشکلاتی دارد ولی بحث این است که دانشـجو باید با استاد باشد، استاد بتواند با دانشجویش کار کند. یک گروه تشکیل دهند، پروژه‌ای تعریف شود و از دانشـجویانش بخواهد کار تحقیقاتی را به نحو احسن انجام بدهند ولی این شانس را از استاد می‌گیرند دانشجو هم متضرر می‌شود.

روایت دانشجویی

از دینش بپرس

مریم کمالی‌نژاد

مادربـزرگ از روی کاناپه بلند می‌شـود، عصایش را دسـتش می‌گیرد و لنگان به سـمت حیاط می‌رود، این یعنی وقت اذان است و حوصله‌اش هم از بحث‌های ما سـر رفته، می‌گوید: «یه برگ تا به زمین برسه هزارتا چرخ میخوره» و در را پشت سرش می‌بندد. صدای عصا زدنش از حیاط می‌آید.

بابا زیرلب می‌گوید: «من که دعا می‌کنم این برگ اصلاً از درخت جدا نشـه که بخواد به زمین برسـه.» من آخرین خیـار را ریز ریز خُرد می‌کنم و دلم مثل سیر و سـرکه می‌جوشد. مامان از آشپزخانه می‌پرسد: «بعدش چی؟» می‌گویم: «بعدش هر چی بابا بگه، مثل همیشه» و دلم می‌شود رختشویی. مامان می‌گوید: «اونو نمیگم، خیارشور رو میگم.» بابا نیش خندی می‌زند. کتاب کنار دستم را به سـختی ورق می‌زنم و می‌گردم دنبال دستور خیارشـور، می‌گویم: «چند تا چنگال بزنید به خیارها و یه ذره نخود خام هم بریزید توی ظرفش.»

بابا که به من خیره شده است می‌گوید: «آخه من این دختر یکی یه دونه و نازپرورده رو چطور بدم دست این پسره که نه شغلش معلومه، نه درسش تمومه، نه پس‌انداز و خونه‌ای...»

مامان می‌گوید: «پـس چرا اجـازه دادی بیان، تو کـه اینقدر مخالفی؟»

بابا می‌گوید: «نمیدونم، راضی‌ام کرد دیگه، فقط زبون داره.»

می‌گویم: «بابا دانشجوی خودتونه که...» بقیه حرفم را می‌خورم. نمی‌خواهم بابا متوجه شود که دلم رفته برای این همکلاسی که نه شغل دارد و نه درسش تمام است...

بابـا می‌گوید: «دانشـجوی من هسـت که باشـه، یعنی چون دانشجوی منه...»

می‌گویم: «نه، منظورم اینه که بالاخره تو این مدت یه شناختی در موردشون به دست آوردید. حالا همه چی هم که خونه و شغل و درس نیست.»

بابا می‌گوید: «همه چی نیست ولی خیلی چیزا هست.»

مامان می‌گوید: «خود شـما هم وقتی اومدید خواستگاری من دانشجو بودید هنوز!»

بابا می‌گوید: «اون وقتا شرایط فرق می‌کرد.»

من می‌گویم: «چه فرقی» و سعی می‌کنم اعتراض و دلخوری‌ام را پنهان کنم.

صدای اذان بلند می‌شـود. مادربزرگ با دست و صورت خیس سر می‌رسـد و می‌گوید: «شـما که هنوز دارید بحث می‌کنید، حالا بذارید این پسر بیاد اینجا، بشینه، حرفشو بزنه، خانواده‌شو ببینید، مخالفت و موافقت باشه برا بعدش.»

مامان می‌گوید: «حرف حساب!»

بابا می‌گوید: «حاج خانوم آخه نه کار داره، نه خونه داره نه...»

مادربزرگ می‌گوید: «شما که بازم حرف خودتو می‌زنی.»

ظرف سالاد را برمی‌دارم و راه می‌افتم سمت آشپزخانه.

صدای مادربزرگ را می‌شـنوم که آرام دارد به بابا می‌گوید: «از دینش بپرس، روزی دست خداست.»